

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**



МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

**Інноваційні пріоритети
у розвитку економіки та менеджменту**

24 квітня 2024 року

**Біла Церква
2024**

УДК 330.341.1:33:005

Молодь – аграрній науці і виробництву: Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 24 квітня 2024 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2024. – 267 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор.
Зубченко В.В., канд. екон. наук.
Паска І.М., д-р екон. наук, професор.
Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.**

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (24 квітня 2024 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

©БНАУ

ТУШИНСЬКА К.О., здобувач 4 курсу, спеціальність 051 Економіка
Науковий керівник – **ПРИХОДЬКО Т.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПЛАНУВАННЯМ ТА ОРГАНІЗАЦІЄЮ ВИРОБНИЦТВА

Розглянуто поширення ERP-систем в Україні, особливості їх використання та найпопулярніші продукти на ринку. Наголошено на потребі подальшого розвитку і вдосконалення ERP-систем для підтримки ринку в Україні.

Ключові слова: ERP, системи управління, планування виробництва, SAP, Галактика, Oracle E-Business Suit, Microsoft Dynamics AX, DeloPro, BAS ERP, впровадження, вартість, ефективність, розвиток.

Управління плануванням та організацією виробництва зараз ґрунтується на цифрових технологіях, що автоматизують процеси і покращують ефективність. Минулі системи потребували багато ручної роботи й комунікації з постачальниками та клієнтами, але сучасні використовують передові технології. Вони спрямовані на оптимізацію ресурсів підприємства та задоволення потреб клієнтів, допомагаючи прогнозувати та використовувати ресурси ефективно.

Основні класи таких систем включають у себе Material Requirement Planning (MRP), Manufacturing Resource Planning (MRPII), Enterprise Resource Planning (ERP), Customer Synchronized Resource Planning (CSRP) та Enterprise Resource and Relationship Processing (ERP II). Кожен з цих класів має свої характеристики та особливості, спрямовані на оптимізацію різних аспектів виробництва та управління ресурсами підприємства.

MRP - це метод планування матеріальних потреб виробничого підприємства. Він полягає у розрахунку необхідності матеріалів для виробництва продукції з основного графіка замовлень і надсилає відповідні замовлення на поставку. Процес MRP включає розбиття графіка виробництва на групи продуктів, визначення матеріалів та їх кількості, перевірку наявності матеріалів на складах і визначення часу виконання замовлення. Використання MRP дозволяє управляти запасами ефективніше, реагувати на попит і оптимізувати виробничі процеси.

Переваги системи MRP: врахування майбутніх потреб у матеріалах, зменшення запасів і економія ресурсів, підвищення оборотності товарів, уникнення затримок у виробництві, зменшення термінових звернень, використання даних для логістичного планування.

Недоліки системи MRP: потреба у точній інформації, низька гнучкість, складність системи та ризик системи проблем, неоптимальні розміри замовлень, неврахування обмежень підприємства, довга підготовка до використання.

Використання MRP II дозволяє детально вивчити потреби у ресурсах та забезпечити їх достатність для вчасного задоволення вимог клієнтів. MRP II охоплює всі ресурси підприємства і забезпечує більш широкий функціонал, такий

як планування продажів, управління попитом та виробничим процесом. Використання MRP II сприяє покращенню обслуговування клієнтів, скороченню виробничого циклу і зменшенню запасів. Однак впровадження інтегрованої системи може бути складним та не дуже гнучким.

ERP - це інформаційна система для планування та управління ресурсами підприємства, що охоплює виробництво, закупівлю, відвантаження та фінансове планування. Вона комбінує принципи MRP II, логістики та фінансового планування. Мета ERP - розповсюдження принципів MRP II на різні компанії, забезпечуючи оперативну інформацію для управління та спільну інфраструктуру електронного обміну даними. Незважаючи на переваги, ERP має недоліки, такі як складність впровадження, низька продуктивність у разі обробки великого обсягу даних і обмежені аналітичні можливості.

CSRP (Customer Synchronized Resources Planning) - це система планування ресурсів, що взаємодіє з клієнтами та орієнтована на інтеграцію замовника у процес управління бізнесом. Вона охоплює прийом замовлень, розробку планів та проектів, технічну підтримку та інші етапи від проектування продукту до післягарантійного обслуговування. CSRP зміщує фокус компанії на планування на основі замовлень клієнтів, що сприяє поліпшенню якості продукту та скороченню часу виконання замовлень.

ERP II (Enterprise Resource and Relationship Processing) - це інформаційна система для ідентифікації та планування ресурсів компанії, що включає інструменти електронної комерції та інтеграцію з мережею Інтернет. Вона дозволяє керувати відносинами з клієнтами, ланцюжками постачання та електронною комерцією через Інтернет, що сприяє збільшенню цінності бізнесу та оптимізації операційних та фінансових процесів.

Так, системи ERP є новим етапом в розвитку інформаційних розробок, і вони відрізняються від попередників у декількох аспектах:

- ERP приділяє більше уваги фінансовим аспектам порівняно з MRP II.
- ERP спрямовані на управління віртуальною компанією, що може включати автономні підприємства або мати географічно розподілену структуру.
- ERP надає механізми для управління транснаціональними корпораціями, включаючи підтримку кількох часових поясів, мов, валют та систем обліку.
- Нові ERP-системи мають більше інструментів для підтримки прийняття рішень та інтеграції зі сховищами даних.

В Україні широко використовуються ERP-системи, особливо великими українськими компаніями та холдингами. Проте вартість впровадження може бути високою, що ускладнює доступність для менших підприємств. Багато іноземних компаній також активно використовують ERP в Україні, пристосовуючи їх під місцеві потреби та законодавство.

Серед найбільш затребуваних ERP-систем на ринку України можна виділити такі:

1. SAP (ERP SAP): Призначений для автоматизації бізнес-процесів, має власний хмарний сервіс та набір модулів для управління різними аспектами підприємства.

2. Галактика: Локалізована ERP-система, розроблена спеціально для українських підприємств, має високу продуктивність та захист даних.

3. Oracle E-Business Suit: Повнофункціональний набір додатків для ефективного управління бізнесом, локалізований для українського ринку.

4. Microsoft Dynamics AX: Підходить для управління різними сферами діяльності, має широкий функціонал та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс.

5. DeloPro: Гнучкий багатофункціональний хмарний сервіс для управління підприємством на web-платформі, з можливістю безкоштовного використання програмного забезпечення.

6. BAS ERP: Багатопрофільний продукт, призначений для оптимізації роботи різноманітних підприємств, має гнучкість та доступну вартість впровадження. Хоча ринок ERP-систем має перспективи розвитку, прогрес у їх впровадженні залишається повільним.

Інтегровані системи управління та планування пройшли значну еволюцію від часів MRP до ERP, щоб відповісти на зміни потреб бізнесу, викликані ринковими умовами, глобалізацією економіки та розвитком електронного бізнесу. Сучасність відзначається переважним використанням ERP-систем в Україні, особливо серед великих компаній та холдингів, які відчувають зростаючу потребу у цих системах. Однак, не дивлячись на потенційний розвиток ринку ERP-систем, процес їх впровадження залишається повільним.

На ринку України існує значний вибір ERP-систем, які відповідають різним потребам підприємств. Серед найбільш популярних можна виокремити SAP, Галактика, Oracle E-Business Suit, Microsoft Dynamics AX, DeloPro та BAS ERP. Кожна з цих систем має свої переваги і може бути використана для автоматизації бізнес-процесів у різних галузях та масштабах підприємств. Прогрес у впровадженні ERP-систем залишається повільним через високу вартість і складність процесу імплементації. Необхідно продовжувати вдосконалювати і розвивати ERP-системи, зокрема зосереджуватися на забезпеченні їхньої гнучкості, ефективності та вартості впровадження для сприяння подальшому зростанню цього ринку в Україні.

Список використаних джерел

1. Спілка автоматизаторів бізнесу: Огляд ринку ERP-систем в Україні. URL: <https://kamala-soft.com/uk/blog/obzor-rynka-erp-sistem-v-ukraine/>

2. Ліпич Л.Г., Хілуха О.А., Кушнір М.А. Еволюція розвитку інформаційних систем управління підприємством. Економічний форум. 2021. Т. 1, №4. С. 85-94. URL: http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/254